GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 166. *Vinerĭ, 25 Iulie (6 Augustŭ.)* 1886.

Brașovŭ, 24 Iulie 1886.

Numai de curêndŭ amŭ publicatŭ unŭ articulŭ, alŭ guvernamentalului „Pester Lloyd“ asupra stărilorŭ din Ardealŭ. Acestŭ articulŭ a datŭ ocasiune organului stângei estreme din Clușiu la .isce observărĭ, pe carĭ nu le putemŭ trece cu vederea.

Până acum, ḍice amintita fóiă, Ardelenii au fostŭ ignorațĭ, negligeațĭ și uitațĭ de către cei de dincolo de muntele craiului (cei din Ungaria).

Deodată aceștia începură sĕ se ocupe de Ardelenĭ într'unŭ modŭ bătătorŭ la ochĭ. Foile oficióse ale partidei guvernului scriu mereu despre afacerile ardelene; buna lorŭ voință merge până acolo, că se ocupă chiarŭ și în articulĭ de fondŭ de trebuințele și interesele Ardelenilorŭ, pe carĭ mai înainte le-au desprețuitŭ în așa mĕsură, încâtŭ nicĭ în timpulŭ feriilorŭ de véră nu le-au aflatŭ demne de a lorŭ atențiune.

Incă și membrii singuraticĭ ai guvernului se ocupă de interesele ardelene; — adauge „Ellenzek“. Aci unulŭ, aci altulŭ face câte o declarațiă asupra afacerilorŭ ardelene; membrii partidei guvernului importațĭ aci, carĭ au călĕtoritŭ aicĭ din Ungaria pentru a-șĭ afla mandate în bunele cercurĭ ardelenescĭ, dér apoi nicĭ că s'au mai gânditŭ la alegĕtorii lorŭ: acum deodată au începutŭ în modŭ surprinḍĕtorŭ a se interesa de cercurile lorŭ electorale și de interesele ardelenescĭ.

Și lucru ne mai pomenitŭ, — esclamă numita fóiă — acum și în sînulŭ guvernului și alŭ maiorității începŭ sĕ recunóscă esistența și îndreptățirea „intereselorŭ speciale ardelenescĭ“; acele „specialitățĭ“ ardelenescĭ, de carĭ încă înainte cu câțiva anĭ îșĭ băteau jocŭ cei din Ungaria, mai alesŭ în Pesta și în birourile miniștrilorŭ, și le denegau orĭ-ce indreptățire.

Ḍeu, noi opoșițiunalii, ḍice Ellenzék“—destulŭ amŭ atrasŭ atențiunea guvernului și a partidei sale asupra afacerilorŭ „speciale ardelenescĭ“, dér pentru acésta amŭ fostŭ acusațĭ că amŭ fi în conivență cu agitatorii daco-românĭ și sașĭ.

Aicĭ fóia opoșițiunală clușiană nu se póte reținé a nu accentua marele meritŭ ce șĭ'lŭ atribue față cu înființarea Kulturegyletului, pentru care a pledatŭ și a agitatŭ încă dela 1882 încóce.

Partida guvernului a tăcutŭ doi anĭ de ḍile și acum? — Acum presa guvernamentală totŭ numai cu Kulturegyleturile și cu interesele ardelene pare a se ocupa.

In timpulŭ mai nou și „Pester Lloyd“ îșĭ întórce mai adeseorĭ fața sa grațiósă spre noi — continuă „Ellenzék“. Se intereséză de noi, se ocupă de neajunsele nóstre și publică articulĭ mereu despre specialitățile ardelenescĭ. Ḍilele aceste dr. Falk merge până a ne dedica unŭ articulŭ de-o colónă și jumĕtate. Ce grațiă, ce distincțiune!

Și ce limbagiu bărbătescŭ și patrioticŭ. „Pester Lloyd“ o spune curatŭ, că guvernele și partidele lorŭ în cei douĕ-ḍecĭ de anĭ în urmă, au năpăstuitŭ „Ardélulŭ“ și nu l'au cunoscutŭ, că și față cu rĕsboiulŭ vamalŭ guvernulŭ, cu tóte că-lŭ puté prevedé, n'a făcutŭ nimicŭ pentru interesele ardelenescĭ.

Unŭ asemenea limbagiu aspru numai dela „Pester Lloyd“ s'a putută aștepta, care a dăscălitŭ și pe archiducele Albrecht așa de „gewaltig.“ Ce-i dreptŭ a și cerutŭ apoi ertare pentru marea sa cutezare. Ne tememŭ dér, ḍice „Ellenzék,“ că „Pester Lloyd“ va face și cu noi așa ca în afacerea Ianski, și după alegerĭ îșĭ va retrage aserțiunile, séu mai bine ḍisŭ le va uita.

„Ellenzék“ ajunge la resultatulŭ, că „acésta neașteptată interesare“ a guvernamentalilorŭ de afacerile „speciale ardelene“ nu isvoresce din bunăvoință ci numai din speculațiunea lorŭ față cu viitórele alegerĭ.

Amŭ credutŭ de bine a comunica cetitorilorŭ noștri părerile fóiei oposițiunale clușiene cu privire la atitudinea foilorŭ guvernului.

Décă chiar Ungurii se plângŭ de părăginirea și năpăstuirea Ardealului, ce sĕ ḍicemŭ noi Românii poporulŭ bastinașŭ alŭ acestei țĕrĭ nenorocite?

E clarŭ că „Ellenzék“ înțelege sub interesele speciale ardelenescĭ numai interesele Maghiarilorŭ. Cum a trebuitŭ sĕ fiă dér tractate interesele de viață ale poporațiunei române, décă și acele ale Maghiarilorŭ ardelenĭ au fostŭ așa de multŭ negligeate?

Adunarea poporală din Pesta.

Dumineçă în 1 Augustŭ s'a ținutŭ în Pesta adunarea poporală ce fusese convocată în afacerea Edelsheim-Ianski. Au asistatŭ la ea peste 6000 de ómenĭ după cum spune »P. Lloyd,« 15,000 după cum ḍice „Pesti Naplo«. Studenții au susținutŭ ordinea cu deputatulŭ Otto Herman în frunte, fiindŭ împodobițĭ la peptŭ cu cocarde tricolore.

La $3^1/_2$ óre d. a. studenții intonară imnulŭ lui Kölcsey și președintele comitetului pregătitorŭ deputatulŭ Geza Polonyi salută adunarea și îi presentă pe consiliarulŭ polițienescŭ Majthenyi ca representantŭ alŭ autorității. Comunică apoi că partida independentă din Hodmezö-Oșorheiu 'șĭ-a trimesŭ ca representantŭ pe Andreiu Szamecz. (Eljen!) Președintele cetesce apoi telegrama comunității orășenescĭ Pakș, care trimite adunării salutărĭ patriotice. Adunarea alege pe Polonyi președinte (Eljen Polonyi!). Secretarĭ suntŭ propușĭ Emil Abranyi și Ladislau Scheffer (Eljen!).

Președintele Polonyi arată într'unŭ lungŭ discursŭ, cu câtă sinceritate a salutatŭ națiunea, după împăcarea cu domnitorulŭ, noua eră. Se părea că antipatia contra armatei comune a dispărutŭ, când étă că cele întêmplate deunăḍile ne-au adusŭ desamăgirea. Diua de 21 Maiu 1886, în care s'a încununatŭ în capitala acestei țĕrĭ mormêntulŭ unui inimicŭ (Abzug!) póte deveni odată epocală. Și deși ministru-președinte a desemnatŭ sub aprobarea generală acestŭ actŭ de fără tactŭ și necorectŭ, cu tóte astea simțĕmintele cercurilorŭ militare conducĕtóre s'au manifestatŭ în aceea, că br. Edelsheim-Gyulay (Eljen!) s'a pensionatŭ ca nefiindŭ destulŭ de austriacŭ, ér generalulŭ Ianski în aceeașĭ di fu înaintatŭ. (Rușine! Abzug!) Asta însemnéză o atingere a onórei naționale și o înjosire a parlamentului ungurescŭ, fiindŭ publicată chiarŭ în foia oficială a Ungariei. (Rușine! Ticăloșiă!) Oratorulŭ speră, că fapta patriotică ce se manifestă în adunarea poporală nu va fi turburată. (Eljen!)

Br. Ivor Kaos arată îndreptățirea meetingului, în contra obiecțiunilorŭ ridicate. Dreptulŭ poporului e libertatea. Poporulŭ e noțiunea cea mai sfântă, e totalitatea cetățenilorŭ statului, între carĭ deosebire nu se face. Poporulŭ, care apĕră țéra cu sângele sĕu, care muncesce ca sĕ susțină pe toțĭ, elŭ are dreptŭ asupra patriei, elŭ forméză puterea. (Eljen!) Legile din 1848 s'au proclamatŭ în adunarea poporală. Autoritatea chiar provócă poporulŭ sĕ se adune, sĕ mérgă pe stradă ca sĕ salute sosirea regelui cu „Eljen“-urĭ; prin urmare sĕ nu se dică că adunarea poporului nu se cade sĕ se țină. (Așa e!) Cu totŭ respectulŭ ce-lŭ datoresce regelui oratorulŭ, elŭ amintesce că Maiestatea Sa în ḍiua încoronării 'șĭ-a oscilatŭ sabia în tóte direcțiunile vêntului spre a arăta că va protegia națiunea. Când tronulŭ e amenințatŭ, atuncĭ regele face apelŭ nu la »credincioșii sĕi«, ci la „popórele sale“. Căcĭ credincioșii suntŭ puținĭ, ér popórele credinciόse suntŭ milióne. (Aplause.) Numai poporulŭ represintă opinia publică, în elŭ e acésta nefalsificată, în elŭ impune ea. Decĭ vremŭ sĕ și dobêndimŭ, ca acei domnĭ din cercurile militare, pentru carĭ națiunea ungurésçă nu e nimicŭ, carĭ umilescŭ guvernulŭ nostru și cu elŭ și pe noi, sĕ védă că se află aci o națiune nedivisată, ai cărei cetățenĭ strigă unanimŭ: »Avemŭ dreptŭ la aceea, ca fii noștri, carĭ servescŭ în armata comună, sĕ rĕmână patrioțĭ și Ungurĭ, că simtŭ cu noi și că nu trebue sĕ-'șĭ ascundă sub amenințărĭ cu pedépsă patriotismulŭ. Poporulŭ are dreptŭ asupra armatei, pe care o votéză parlamentulŭ nostru și pe care o susținemŭ cu jertfe grele, ea nu se cade sĕ fiă statŭ peste statŭ, ci sĕ fiă o armată a statului ungarŭ. Oratorulŭ propune spre primire următórea resoluțiune:

1. Publicațiunile făcute deunăḍĭ și mĕsurile cercurilorŭ conducĕtóre pré înalte ale armatei comune au vătămatŭ adêncŭ demnitatea națiunei ungurescĭ, precum și drepturile ei constituționale, și adunarea poporală protestéză sĕrbătoresce contra amintitelorŭ mĕsurĭ și și publicărĭ. 2. Națiunea ungurésçă protege pe regele ei încoronatŭ totdéuna cu fidelitate tradițională și cu sacrificii de seculĭ; dér pentru ca națiunea ungurésçă sĕ pótă privi în armata susținută cu marĭ jertfe sigure garanții ale demnității, constituțiunii și viitorului sĕu; pentru ca între cetățenĭ și militarĭ sĕ se stabilésçă o salutară concordiă; și în fine, pentru ca națiunea ungurésçă sĕ'șĭ pótă validita tótă puterea ei morală și materială, chiar și spre scutulŭ celorlalte țĕrĭ ale Maiestății Sale: socotimŭ de doritŭ și necesarŭ, ca independența de statŭ a patriei nóstre și înalta demnitate istorică a regelui ungarŭ sĕ se recunóscă sincerŭ și pe față chiarŭ și în armată și sĕ se aducă la valóre prin instrucțuinĭ durabile.

Oratorulŭ propune ca resoluțiunea sĕ se îmaneze dietei în formă de petițiune prin deputatulŭ Daniilŭ Iranyi. Mulțumesce apoi adunărei și încheiă cu dorința, ca națiunea sĕ nu obosésçă niciodată în iubirea de patriă, în fidelitatea către rege și în apĕrarea drepturilorŭ ei. (Eljen! Aplause.)

Carolŭ Eötvös amintesce că în acelașĭ locŭ a mai vorbitŭ către o adunare poporală, în afacerea bosniacă. Cestiunea de aḍĭ însĕ e și mai importantă: e cestiunea onórei naționale. (Aplause.) In ḍiua în care noi serbămŭ gloriósa amintire a jertfelorŭ nóstre eroice în lupta libertății, unŭ generalŭ austriacŭ (Abzug!) încorona mormêntulŭ unui inimicŭ alŭ națiunei nóstre (Abzug! Abzug!). Asta însemnéză, că în cercurile conducĕtóre ale armatei suntŭ numĕroșĭ, în ochii cărora amintirea gloriei nóstre naționale și speranța unui viitorŭ gloriosŭ alŭ patriei nóstre nu valoréză nimicŭ, carĭ desprețuescŭ acéstă amintire și acéstă speranță. Acesta e momentulŭ potrivitŭ a svêrcoli naintea națiunei ungurescĭ cestiunea armatei. După legile și constituțiunea nóstră — nu după cea pe hârtiă — armata ar trebui sĕ fiă comună, dér nu e (Aprobărĭ.) Décă Ungaria are o parte în acéstă armată, atuncĭ e numai partea durerii patriotice și a amărăciuniii. Nu e cumună acéstă armată, în care demnitatea națiunei ungurescĭ, a constituțiunii ungurescĭ și a regelui ungarŭ e unŭ lucru străinŭ necunoscutŭ. Dér nicĭ Austriei nu aparține acéstă armată, căcĭ acéstă Austriă nu esistă nicăerĭ în larga lume. (Aplause.) Ce felŭ de armată e așadară? Tînĕrulŭ ungurŭ nu e primitŭ în armată ca ungurŭ, nu ca patriotŭ, ci ca materialŭ brutŭ, care are sĕ se prelucreze. (Aplause.) I s'ar lua și limba maternă, împovărându-lŭ cu cea germană, décă ar merge. (Ilaritate. Așa este!) Ar dori sĕ véḍă acolo tricolorulŭ ungurescŭ, și în loculŭ lui află steagulŭ negru-galbenŭ. (Abzug!) Elŭ duce în inima sa emblema patriei sale, trimuntele cu crucea încoronată cu cele patru rîurĭ, dér acolo trebue sĕ jure pe vulturulŭ cu doue capete! (Aprobărĭ) Armata cunósce numai unitatea monarchiă, acéstă fantomă, care în realitate nu esistă nicăerĭ. (Aplause.) Maxima acestui materialŭ e: „Sfântă și inviolabilă e persóna regelui, pentru rege jerfesce țĭ bucurosŭ viéța ta!“ Dér fabrica ce prelucréză acestŭ materialŭ nu cunósce pe regele, ea cunósce numai unŭ împĕratŭ. Ungurulŭ însĕ n'are împĕratŭ. (Aplause: Nicĭ nu vrémŭ s'avemŭ!) La pragulŭ casarmei i se strigă tînĕrului ungurŭ: Cu vestmêntulŭ tĕu civilŭ desbracă-țĭ și patriotismulŭ, căcĭ aci ne trebue numai soldațĭ, nu patrioțĭ.

Ceea ce a făcutŭ acelŭ nenorocitŭ, adecă acelŭ norocitŭ generalŭ (Ilaritate și Abzug!), n'a făcutŭ după capulŭ sĕu. Elŭ a împlinitŭ numai funcțiunea ce o face unŭ arătătorŭ la unŭ orologiu, după întocmirea dinăuntru pe care noi n'o vedemŭ. (Ilaritate și Aplause.) Arătătorulŭ ilŭ póte, nu-i vorbă, împinge cineva după placŭ

...érĕtŭ, dér décă orologiulŭ merge rĕu, ...elŭ, nu în arătătorŭ. (O voce: „De astă-...torulŭ a înaintatŭ cu o treptă!« Ilaritate.) Sĕ ...tescŭ o întêmplare. Ministrulŭ nostru de apĕ-... a ţĕrii (Abzug!) a adresatŭ o circulară oficerilorŭ ...onvedĭ sĕ colecteze pentru monumentulŭ lui Radetzki. (Strigărĭ: Noi nu colectămŭ!) A motivatŭ cerculara cu aceea, că Radetzki a învinsŭ cu trupe ungare. Acéstă motivare mĭ-a pricinuitŭ durere şi apoi indignare. Stă în istoriă scrisŭ acésta? Şi gânditu-s'au cercurile conducĕtóre ale armatei sĕ ridice monumentŭ soldaţilorŭ ungurĭ, şi nu lui Radetzki? Comandanţii austriacĭ totdéuna şĭ-au făcutŭ gloriă cu preţulŭ sângelui ungurescŭ, şi cu tóte astea, gloria, virtuţile eroice şi drepturile Ungariei au fostŭ înghiţite de molohulŭ armatei austriace. (Aplause.)

Cercurile militare vorbescŭ multŭ de spiritulŭ tradiţionalŭ alŭ acestei armate. In ce constă acestŭ spiritŭ? Ce este acéstă tradiţiune? Sĕ ne esaminămŭ odată istoria armatei austriace. Când s'a suitŭ pe tronŭ Maria Teresia încă nu esista acéstă armată. Se născŭ însĕ la ordinulŭ reginei o armată naţională unguréscă, care primĭ cu curagiu lupta contra întregei Europe şi mântuĭ tronulŭ reginei. De atuncĭ a devenitŭ armata austriacă şi anii 1849, 1859 şi 1866 arată istoria acestei armate şi în tóte espediţiunile ei suntŭ de tristă memoriă, deórece armata austriacă n'a câştigatŭ nicĭ o singură espediţiune. Ba da, una a câştigat'o, acum 37 de anĭ, dér şi acésta cu ajutorulŭ Rusiei. (Ilaritate şi Abzug!) Tradiţiunea aşadéră sĕ n'o maĭ amintéscă cercurile conducĕtóre ale armatei, căcĭ aceea arată numai lupte perdute. (Ilaritate, Aplause.)

Şi în ce zace causa acestorŭ nesuccese? In 1849, 1859 şi 1866 n'a lipsitŭ nicĭ steagulŭ negru-galbenŭ, nicĭ vulturulŭ cu două capete, ba esistau şi Ianski (Ilaritate şi Abzug!) şi materialulŭ de ómenĭ se prelucra şi atuncĭ în fabrică — şi cu tóte astea au fostŭ numai lupte şi rĕsbóie perdute. De ce? Fiindcă în dosulŭ armatei n'a statŭ naţiunea. Regimentele unguresci au avutŭ sĕ apere la Sulferino şi Königgrätz nu patria, ci pe împĕratulŭ. Şi soldatulŭ şĭ-a gânditŭ: Impĕratului nicĭ unŭ perişorŭ nu i se strîmbă, chiar şi décă voiŭ fugi!" (Ilaritate) şi după ce şĭ-a făcutŭ datoria de soldatŭ a fugitŭ. (Ilaritate.) Décă i s'ar fi disŭ: „Ai sĕ-ţĭ aperĭ pe regele tĕu şi patria ta," de sigurŭ că omulŭ nicĭodată n'ar fi fugitŭ. (Aprobărĭ.)

Câtŭ timpŭ soldatului nu i se lasă şi virtuţile cetăţenescĭ şi patriotismulŭ, înţelegerea între cetăţenĭ şi militarĭ nu se póte restabili: Mĕ alăturŭ decĭ la resoluţiune cu trupŭ şi sufletŭ. Ceremŭ, ca rangulŭ unguresců, naţiunea ungurécă şi constituţiunea ungurécă sĕ se recunoscă şi în armată, ca celorŭ 320,000 de soldaţĭ, ce-i dă Ungaria, sĕ le fiă permisŭ a-şĭ iubi patria lorŭ. Décă vomŭ obţine acésta, piticii de Ianski nu vorŭ cuteza a vătăma onórea Ungariei. Sĕ alegemŭ: séu sĕ ne culcămŭ séu sĕ ne ridicămŭ, şi sĕ căutămŭ ca Ungaria sĕ ajungă în drepturile sale faţă cu armata. (Aplause şi Eljen!)

Preşedintele citesce apoi telegrame de aderare dela maĭ mulţĭ cetăţenĭ din Fiume, Macău, dela o conferinţă acetăţenilorŭ din Strigoniu, Palanca germană, dela junimea academiei de dreptŭ din Cincĭ-Biserici, dela junimea din Muncaciu, Toluva, Sarospatak şi Oradea Mare.

Vorbi apoi Otto Herman declarându, că a prevĕdutŭ aceste întêmplărĭ de când s'a încheiatŭ pactulŭ cu Austria. Peste trecutŭ nu se póte arunca nicĭ unŭ vĕlŭ. De géba ai pune unŭ vĕlŭ peste furcile din Aradŭ, că ele totŭ nu se acoperŭ. Şi acestŭ vĕlŭ alŭ trecutului se acopere adĭ cu vulturulŭ duplu, cu spiritulŭ tradiţionalŭ alŭ armatei austriace şi cu coróne pe mormêntulŭ lui Hentzi. (Aşa e!) Acum au vĕdutŭ şi aderenţii partidei guvernamentale, că n'au făcutŭ bine când au încheiatŭ pactulŭ. Afacerea Ianski este numai unŭ simptomŭ alŭ rĕului, care zace multŭ mai adêncŭ. Sĕ se feréscă a înăspri contrastulŭ dintre naţiune şi armată. Cei din Viena sĕ observe, o cunună eftină a ajunsŭ, că sĕ adune într'o taberă întréga opiniune publică a Ungariei. Şi acéstă opiniune publică se întórce cătră Viena şi strigă cu voce puternică: Până aci şi mai departe nu! (Aplause. Eljen!)

Adunarea primĭ apoi resoluţiunea unanimŭ şi hotărî, precum a propusŭ şi Herman, ca deputatulŭ Iranyi sĕ fiă însărcinatŭ a o presenta dietei în formă de petiţiune.

Cei de faţă mai cântară câteva cântece patriotice şi părăsiră apoi loculŭ adunării.

SCIRILE DILEI.

In afacerea liberării provisorice dela serviciulŭ militarŭ ministrulŭ honvedimei a trimisŭ tuturorŭ municipielorŭ o ordinaţiune cercuală, în care le învită sĕ presinte unŭ proiectŭ motivatŭ cum se cuvine despre aceea, că ce venitŭ curatŭ catastralŭ fără considerare la numĕrulŭ jugĕrilorŭ forméză pe teritoriulŭ municipielorŭ maximulŭ, pentru care se póte esprima liberarea provisorică séu demitarea. Motivulŭ acestei ordinaţiunĭ e de căutatŭ în împrejurarea, că la liberarea astorfelŭ de obligaţĭ la serviciulŭ militarŭ, carĭ, sub titlulŭ că trebue sĕ-şĭ susţină familia lorŭ, cerŭ liberarea provisorică dela serviciu, nu s'a pututŭ stabili acuratŭ, décă proprietatea calculată după jugĕre a astorfelŭ de familii este în stare a le susţine, pe când acésta se póte stabili multŭ mai sigurŭ după venitulŭ curatŭ catastralŭ.

—x—

Corpulŭ oficerescŭ alŭ districtului 9 honvedescŭ croato slavonŭ a datŭ pentru monumentulŭ lui Radetzki 1000 fl. Precum spune »Revue de l'Orient," prinţulŭ Bulgariei a dăruitŭ pentru acelaşĭ monumentŭ 500 fl. Invingĕtorulŭ dela Slivniţa şi Pirotŭ e finŭ din botezŭ alŭ învingĕtorului dela Custozza şi Novara.

—x—

„Slovenski Narod« din Laibach află din Pola, cu data de 24 Iuliu: „In Pola se întêmplă lucrurĭ marĭ. Dér nicĭodată n'au fostŭ cercurile militare de aci aşa de agitate ca acum. La 22 sosi o telegramă dela ministerŭ. Indată după primirea ei se dete alarmă în casarma marinei. Alaltăerĭ şi erĭ patrule de câte 24 de ómenĭ, fiecare omŭ avêndŭ 24 patróne cu glonţŭ, cutrierară nóptea oraşulŭ. Chiar şi'n cursulŭ dilei cutrierară gardii împrejurimea forturilorŭ, gendarmeria în arsenalŭ s'a sporitŭ şi înaintea locului de debarcare încrucişézŭ bărcĭ de inspecţiune. Fiecare se întrébă ce este? Nimenea nu scie. Totulŭ e misterŭ. Circulă diferite versiunĭ. După părerea nóstră, éră̆şĭ avemŭ d'a face cu flecurĭ irredentiste. In acéstă părere ne'ntăresce împrejurarea, că la 20 a fostŭ aniversarea Lissei. Irredenta nu póte uita, că puternica flotă italiană a fostŭ bătută de cea austriacă, şi adĭ află că gardĭ financiarĭ au găsitŭ într'o marfă bombe de dinamită, ce erau dirigeate spre Pola

—x—

După cum spune „Aradi Közlöny," representanţa oraşului Lugoşiu a respinsŭ petiţiunea câtorva Maghiarĭ d'a se introduce limba maghiară pe lângă cea română şi germană ca limbă protocolară a comunei.

—x—

In interesulŭ serviciului poliţienescŭ s'a luatŭ dispoşiţiunea, ca diferiţi poliţiştĭ sĕ stea diua, dela 6 óre diminéţa până la 8 óre séra, la fiăcare bătaiă de oră, timpŭ de cincĭ minute la unŭ anumitŭ punctŭ alŭ radei Braşovului, spre a primi eventualŭ plângerĭ urgente, arătărĭ ş. a. din partea publicului. In centrulŭ oraşului: 1. poliţistulŭ radei Nr. 1 va sta înaintea bisericei catolice în Strada vămii; 2. Poliţistulŭ radei Nr. 2 în colţulŭ Stradei aţei şi Stradei căldărarilorŭ; 3. poliţistulŭ radei Nr. 3 în Têrgu straelorŭ. In Scheiu: poliţistulŭ radei Nr. 4 în Prundŭ. In Blumĕna: poliţistulŭ radei Nr. 5 lângă măcelăria Türk. In Braşovulŭ vechiu: poliţistulŭ radei Nr. 6 în colţulŭ Stradei lungĭ şi Stradei puşcaşilorŭ.

—x—

Astădĭ, Joi la 9 óre a. m., d-lŭ Mihailŭ Şerbanŭ, jude la tribunalulŭ din Seghedinŭ, şĭ-a serbatŭ în Sibiiu cununia sa cu drăgălaşa d-şóră Iustina Romanŭ, fiica multŭ regretatului directorŭ alŭ »Albinei,« Visarionŭ Romanŭ. — Sincerile nóstre felicitărĭ!

—x—

Biletele de drumŭ la Zizinŭ s'au redusŭ la 50 cr. de persónă.

—x—

Ni se scrie din Scoreiu cu data 3 Augustŭ n.: »Astădĭ pe la órele 12 şi jumĕtate din di s'a ivitŭ unŭ focŭ în comuna Scoreiu, com. Făgăraşiu, care în scurtŭ timpŭ a prefăcutŭ 16 case cu şiurĭ cu totŭ în cenuşă. Mulţĭ economĭ şĭ-au fostŭ adunatŭ bucate şi fênŭ pre acasă, pre carĭ foculŭ nemilosŭ le-a mistuitŭ îndată. Causa incendiului e necunoscută, se dice însĕ, că nisce copii s'ar fi jucatŭ cu cătrăniţe (chibriturĭ). Puţinĭ ómenĭ au fostŭ asiguraţĭ.«

—x—

Numerii de Duminecă ai diarelorŭ »Prager Tagblatt«, „Politik", „Narodni Listy« şi „Hlas Naroda", din Praga au fostŭ confiscaţĭ, pentru că au reprodusŭ articululŭ lui „Pester Lloyd" despre afacerea Ianski.

—x—

Junimea română din Reghinŭ şi jurŭ va arangia în 10 Augustŭ st. n. petrecerea de véră îndatinată, în sala promenadei de acolo. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ pentru ajutorarea studenţilorŭ românĭ sĕracĭ din Reghinŭ şi jurŭ. Preţulŭ întrărei: de persónă 1 fl. v. a., de familiă 2 fl. v. a. Ofertele marinimóse se primescŭ cu mulţămită şi se vorŭ cuita pe cale diaristică. Inceputulŭ la 6 óre p. m. Cei carĭ din nebăgare de sémă nu au primitŭ învitare, sĕ binevoiéscă a participa, considerându-se ca învitaţĭ.

—x—

Suntemŭ rugaţĭ a face cunoscutŭ acelorŭ domnĭ învĕţătorĭ, carĭ voiescŭ a merge la cursulŭ de industriă domestică şi auritŭ în Sânte-Jude, că posta ultimă este: Czege.

—x—

Guvernulŭ românŭ hotărîndŭ a lua parte la exposiţia din Parisŭ din 1889, ministerulŭ domeniilorŭ va face în curêndŭ învitaţiunĭ cătră industriaşii şi agricultorii din România spre a-i îndemna sĕ expue.

—x—

»Sieb. Deutsches Tgblatt« comunică, că în Peatra-Albă s'au confiscatŭ din nou porcĭ importaţĭ de contrabandă.

—x—

In Germania şi în Francia se lucréză mereu la

FOILETONU.

Amicii şi inimicii agronomiei.

Plugarulŭ, care-şĭ lucréză câmpulŭ cu sîrguinţă, pentru ca la tómna bogată de fructe sĕ i se rĕsplătéscă ostenelele printr'unŭ secerişŭ bogatŭ, n'are sĕ se lupte numai cu vremurĭ stricăciόse, ci adeseorĭ maĭ suntŭ şi totŭ felulŭ de vietăţĭ (bidigănii) micĭ, fórte micĭ, carĭ încă voiescŭ sĕ mănânce ca óspeţĭ nechemaţĭ din fructele produse; şi fiindcă numĕrulŭ lorŭ este de multe orĭ fórte mare, pre lângă tótă micimea lorŭ, facŭ adeseorĭ pagube fórte simţitóre.

Cu unii din aceştĭ duşmanĭ ai agronomiei avemŭ sĕ facemŭ pe onoratulŭ cetitorŭ cunoscutŭ mai deaprópe. Este decĭ fórte interesantŭ a cunósce chiarŭ şi pe inamicii sĕi mai bine, pentru ca, fiindŭ cunoscutŭ cu relele lorŭ caractere sĕ le pótă combate la timpŭ.

Décă vomŭ trece în revistă tóte animalele, carĭ s'arată mai multŭ séu mai puţinŭ stricăcióse agronomiei şi grădinăritului, vomŭ căpĕtă unŭ numĕrŭ imposantŭ de acestea. Unele din aceste animale stricăcióse se înmulţescŭ în condiţiunĭ naturale favorabile pentru dênsele în modŭ de necredutŭ, încâtŭ se ivescŭ prin acésta catastrofe seriόse pentru districte întregĭ.

Cine n'a auditŭ de imensele şi nenumĕratele stolurĭ de locuste, de acestŭ biciu (flagelŭ) alŭ ţĕrilorŭ situate mai spre medă-di. Chiar în bibliă se pomenesce de acéstă jivină, aşadéră s'a făcutŭ fórte simţitóre pentru omenime chiarŭ şi în timpurile cele mai vechĭ.

Décă peste căldurósele şesurĭ ale Asiei micĭ şi peste ştepele rusescĭ de prinprejurulŭ Mării Caspice şĭ-a vĕrsatŭ mai multŭ timpŭ sórele radele sale ardĕtóre, atuncĭ chiarŭ din pulbere pare a se desvolta viéţă. Suntŭ puĭ de locuste, carĭ esŭ din nenumĕratele, aprópe nevisibilele ouĕ de locustă risipite prin tóte crepăturile pămêntului şi se facŭ încetŭ încetŭ totŭ mai marĭ şi mai stricăcióse. La începutŭ se mulţămescŭ locustele cu érba de pe stepe, care ese buiacă din pămêntulŭ încă umedŭ. Insĕ îndată nu le mai ajunge mâncăcióselorŭ animale hrana, care din ce în ce se împuţinéză totŭ mai tare.

Neliniştite bîzâindŭ şi sbîrnâindŭ se înalţă singuratice roiurĭ (cârdurĭ) în aerŭ şi caută unŭ câmpu cu hrană mai îmbelşugată. Unde arŭ afla ele unulŭ mai bunŭ altŭ-undeva, decâtŭ acolo, unde mânile sîrguitóre omenescĭ au scosŭ şi mai scotŭ adeseorĭ cu multă ostenélă fructe îmbelşugate din pămêntŭ. In ţĕrile situate mai la sudŭ trebue sĕ se facă adeseorĭ cele mai costisitóre aşedĕminte de irigaţiune (udatŭ) décă este, ca secerişulŭ sĕ nu apară de totŭ problematicŭ. Din albia (matca) cea tare depărtată a râului se rămurescu şanţurĭ mai marĭ, carĭ éră sĕ despartŭ în scurgĕtorĭ (abătĕtorĭ) totŭ mai micĭ în tóte părţile, şi astfelŭ sĕ se aducă şi sĕ se susţină plantelorŭ de cultură, celŭ puţinŭ rădĕcinilorŭ, umedéla atâtŭ de necesară, când de susŭ nu mai picură plóiă îndestulitóre. Deja se aştéptă cu toţii la o recoltă îmbelşugată, fiindcă apa şi căldura favoriséză în modŭ uimitorŭ crescerea plantelorŭ, când étă că s'arată mânatŭ de unŭ vêntŭ linŭ spre séră unŭ cârdŭ de locuste şi se lasă josŭ, asemenea unui norŭ întunecosŭ, pe ţĕrinele cele atâtŭ de frumóse şi verdĭ. In diminéţa următóre vede agronomulŭ cu îngrozire, că din plantele sale agricole prăşite cu atâta trudă numai cotórele góle stau în susŭ şi tóte celelalte suntŭ róse cu desĕvêrşire.

Şi în Transilvania s'au arĕtatŭ adeseorĭ locuste în cârdurĭ marĭ şi dese în verĭ calde. Dér din norocire acelea nu s'au întinsŭ în timpurile mai nouĕ aşa de tare, pentru ca sĕ vină éră preste înalţii munţĭ dela frontiera ţĕrei până peste şesulŭ Bârsei şi alŭ Oltului.

Spre stêrpirea temporară a locustelorŭ celorŭ atâtŭ de periculóse guvernulŭ rusescŭ ia acuma mĕsurĭ mai potrivite şi mai bune, prin carĭ ţerile situate mai spre apusŭ rĕmânŭ mai multŭ séu mai puţinŭ cruţate de acéstă calamitate.

Pe la noi, în ţinuturile mai nordice, însĕ se mai află afară de locuste şi alte flagele în numĕrŭ destulŭ

puscile de repetiţiune. Până la 25 Iuliu n. Germanii avéu gata 100,000 de astfelŭ de pusci, pe când Francesii avéu gata numai 60,000. Diferenţa nu e tocmai mare, şi Francesii îi potŭ ajunge. De însemnatŭ e graba cu care cele două state sĕ înarméză cu nouĕle pusci.

O întêmpinare.

D-lŭ Basiliu Popescu, preotulŭ gr. cat. din Juculŭ inferiorŭ, ne trimite unŭ rĕspunsŭ la notiţa apărută în Nr. 146 alŭ fóiei nóstre, în care 'i s'au făcutŭ imputărî din causa că a primitŭ dela d. Trefort unŭ ajutorŭ de 30 florinî. Părintele Popescu recunósce, că silitŭ de împrejurărî a cerutŭ ajutorŭ din fondulŭ religionarŭ alŭ statului, dér acésta, dice d-sa, a făcut o ca fiu alŭ bisericei române unite, căreia încă i s'ar çuveni parte din acelŭ fondŭ, şi din care şi alţî preoţî uniţî ar fi fostŭ împărtăşiţî. Décă şi din partea uniţilorŭ s'ar fi adusŭ cu privire la acestŭ fondŭ unŭ conclusŭ, cum s'a adusŭ din partea gr. orientalilorŭ, d. Popescu ne asigură, că ar fi păzitŭ solidaritatea cu tótă sânţănia. Nu 'i se póte imputa — dice părintele Popescu — nicî imprejurarea, că a luatŭ ajutóre din mai multe fondurî, căcî deşi ajutorulŭ dela statŭ l'a primitŭ numai în 21 Iuniu a. c. dér cererea în causa acésta a trimis'o la ministerŭ încă în 5 Augustŭ a. tr., adecă aprópe cu unŭ anŭ mai înainte, pe când încă nicî vorbă nu era de împărţirea ajutórelorŭ din Blaşiu.

D. Popescu apeléză la trecutulŭ sĕu nepătatŭ naţionalŭ si la suferinţele ce le-a înduratŭ pentru causa naţională. Totŭ respectulŭ şi tótă stima de faptele cele bune din trecutŭ ale părintelui Popescu. Tóte aceste însĕ lasă se apară încă într'o lumină şi mai uriciósă procederea d-sale în afacerea amintită. Scusele ce ţle produce nu suntŭ valabile, căcî chiar şi atuncî, décă bisericei unite 'i se cuvine parte din acelŭ fondŭ religionarŭ, asupra acestei părţî ar avea sĕ dispună numai autoritatea bisericéscă unită. Numai ea póte se cunóscă meritele făcute pe terenulŭ bisericescŭ ale preoţilorŭ sĕi şi prin urmare numai ea este îndreptăţită sĕ judece şi după vrednicia sĕ rĕsplătéscă din bunurile sale pe proţii sĕi. Décă d. Popescu s'a adresatŭ după ajutorŭ la ministrulŭ Trefortŭ fără scirea autorităţii superióre bisecescî, a comisŭ o mare greşélă.

O profeţire ministrului Tisza.

O fóiă din Pesta scrie următórele:

Adî ar puté interesa pe tótă lumea o mică amintire, care privesce pe d-lŭ Tisza, ministru-preşedinte ungurescŭ. Era în anulŭ 1850 şi Colomanŭ Tisza era relativŭ încă tînĕrŭ. Intorcêndu-se dintr'o călĕtoriă în străinătate, se opri în Oradea-Mare, unde şedŭ cu mai mulţî pretinî în birtulŭ la „12 puncte din Bihorŭ" şi chefuia straşnicŭ. O frumósă Ţigancă apărŭ în sală şi voioşii tineri o puseră sĕ le profeţéscă viitorulŭ. Fiăcaruiă dintre tinerii ómenî le spuse têněra fată câte o vorbă veselă, numai când veni ea la Coloman Tisza deveni seriósă. Privindŭ palma têněrului bărbatŭ, dise fata: »Vei avé multŭ norocŭ, vei fi de mulţî iubitŭ şi de mulţî urîtŭ. Vei fi celŭ mai puternicŭ bărbatŭ în ţéră şi mii de ómenî te vorŭ linguşi. Dér ferescĕ-te de soldaţî. Soldaţii te vorŭ răni, te vorŭ înjosi şi te vorŭ nimici. Unŭ oficerŭ va face sĕ'ţî curgă sângele, unŭ altŭ oficerŭ te va face de rîsŭ şi unŭ alŭ treilea oficerŭ te va face imposibilŭ." Astfelŭ vorbi négra Sibyllă şi tinerii ómenî riseră atuncî peste mĕsură. Dér profeţia în parte s'a împlinitŭ deja şi se pare că vrea sĕ se împlinéscă întrégă. Coloman Tisza deveni „celŭ mai puternicŭ bărbatŭ în statŭ," mii de ómenî aşteptă zîmbetulŭ şi protecţiunea sa, şi în adevĕrŭ se pare că militarii îi aducŭ puţinŭ norocŭ. Unŭ oficerŭ, contele Abraham Gyürky, se scie că a rănitŭ greu pe Tisza în duelŭ, şi unŭ altŭ oficerŭ, generalulŭ Ianski, l'a făcutŭ de rîsŭ pe Tisza. Încă nu se scie alŭ treilea oficerŭ, care da face imposi-bilŭ pe Tisza.' Sĕ fiă óre loc. feld mareşalŭ Fejervary, actualulŭ ministru de apĕrare alŭ Ungariei? Viitorulŭ va rĕspunde la acéstă întrebare şi avemŭ timpŭ sĕ aşteptămŭ.

Ultime sciri.

Guvernulŭ ungurescŭ a rĕspunsŭ la scrisórea guvernului austriacŭ privitóre la modificările făcute de camera deputaţilorŭ austriacî în tarifulŭ vamalŭ. La finele lui Augustŭ se va ţiné o conferinţă comună vamală şi comercială. Despre sorţii încheiării pactului nu se scrie nimicŭ.

—0—

Intre locuitorii mohamedanî din Colaşinŭ, carî la 7 Iuliu au atacatŭ mai multe sate cedate Muntenegrului, domnesce continuă ferbere contra guvernului muntenegrénŭ, din causa dispoşiţiunilorŭ luate de acesta cu privire la moşiile emigranţilorŭ mohamedanî. Din Cossovo s'au trimisŭ două batalióne de soldaţî la Colaşinŭ, ca sĕ 'mpedece eventualele turburărî.

—0—

Sĕ scrie din Sofia că ancheta privitóre la conspiraţiunea, care a avutŭ de scopŭ d'a omorî pe principele Alexandru, este terminată şi procesulŭ celorŭ carî suntŭ implicaţî în elŭ se va judeca în curêndŭ. Şése-spre-dece dintre conspiratorî suntŭ în închisóre: trei-spre-dece Muntenegrenî şi trei Ruşî. Unulŭ din aceştia din urmă, căpitanulŭ Vabokoff, care, după cum se pretinde, ar fi fostŭ şefulŭ conspiraţiunii, este închisŭ la consulatulŭ rusŭ la Burgas.

SCIRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

TIMIŞÓRA, 5 Augustŭ. — Cu privire la încălcarea graniţelor la Orşova, pe temeiul datelor adunate la faţa loculuí se anunţă, că la 1 Augustŭ înainta unŭ despărţĕmêntŭ de soldaţî românî din loculŭ dela graniţă Vêrciorova, trecŭ părăulŭ Bachna, păşi pe teritoriu ungarŭ, ocupă apoi unŭ teritoriu mai nainte neutralŭ, care se întinde de-a stânga părăului Bachna cătră stavilarulŭ căii ferate, apoi până la ţĕrmulŭ Dunării. Fiindŭ întrebaţî că cine le-a poruncitŭ sĕ tréca graniţele, rĕspunseră Românii, că comandantulŭ companiei. In diua următóre se duseră comandantulŭ de corpŭ Degenfeld, care petrece la băile Mehadia, precum şi solgăbirĕulŭ cercului, la faţa locului. Cu tóte astea Românii deşertară într'aceea teritoriulŭ ungarŭ mai nainte fără nicî unŭ altŭ incidentŭ. Asupra încălcării graniţelorŭ s'a luatŭ protocolŭ în presenţa comandantului Degenfeld.

FRIBURGŬ, 5 Augustŭ. — In procesulŭ socialistŭ, deputaţii dietalî Bebel, Auer, Vollmar, Viereck au fostu condamnaţî la închisóre de nouĕ lunî şi la cheltuelî de judecată.

DIVERSE.

O turnură perdută. — »Märk. Ztg." din Neu... pin conţine următorulŭ inseratŭ: » O turnură s'a găs... în Molchow. Cuprinsulŭ: batistă, cravată, vată, vĕlŭ şi alte bucăţî din îmbrăcămintea damelorŭ; se póte lua din strada Ludovicŭ 28." Esplicaţiunea acestui înseratŭ o aduce „Neu-Ruppiner-Zeitung« în următorulŭ modŭ după istorisirea unui abonatŭ: »Duminecă am întreprinsŭ o preumblare la Molchow; aprópe de birtulŭ d'acolo am găsitŭ o turnură de o estensiune respectabilă, de care societatea ce se află pe drumulŭ satului rîdea de se ţinea cu mânile de pântece. Turnura care se compunea dintr'o pungă (traistă) cusută din pânză albă am dus'o în birtŭ, ca sĕ'î esaminezŭ cuprinsulŭ, şi am găsitŭ în ea: 1. O cantitate de vată, 2. O cârpă de bucătăriă jumătate arsă, 3. unŭ şalŭ de mătase pentru dame, 4. unŭ vĕlŭ negru, 5. o părechie de ismene de lână pentru damă, 6. o batistă semnată I. I., Dama, care 'şî perduse acestŭ obiectŭ de îmfrumseţare, a fostŭ şi ea martorŭ ocularŭ la acéstă importantă descoperire, căcî perplexitatea, ce se observà la ea, ne îndreptăţi sĕ presupunemŭ că ea e proprietara.«

Bibliografiă.

Convorbirî pedagogice, revistă lunară, pentru educaţiune şi instrucţiune. Redactorŭ resp. interimalŭ: *Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ*, învĕţătorŭ poporalŭ. Broşura 2 dela 1 (13) Iuliu are următorulŭ sumarŭ: Vasile Petri: viéţa, activitatea şi biografia lui, cu portretulŭ totolitograficŭ şi facsimilulŭ do subscriere. — Chemarea învĕţătorului poporalŭ. — Sĕ fiă învĕţătorulŭ june, séu însuratŭ.—Ceva despre pâne. — Dascălulŭ Ioniţă (novelă). — Anecdote. — Cronica contimpurană. — Revista diarelorŭ pedagogice. — Curierŭ bibliograficŭ. — Mosaicŭ. — Locŭ de informaţiunî, — Ghicitură. — Telefonulŭ Redacţiei. — Premii pentru abonaţii „Convorbirilorŭ Pedagogice". — Publicaţiunî.

Romänische Revue, revistă lunară, politică-literară; apare în Budapesta şi costă pe anŭ 8 fl., pentru străinătate 25 francî séu 20 marce. Redactorŭ *Dr. Corneliu Diaconovich*. Broşura VI-a de pe luna lui Iunie are următorulŭ sumarŭ: An die Leser der »Romänischen Revue". — Einige Worte über die Nationalitätenfrage, von Lud. Mocsáry. — Aus dem »Fundus Regius", von V. Barcianŭ. — Aus der romänischen Presse. — Ovid. — Meine Antwort für Herrn Hunfalvi Pál, von A. D. Xenopol. — Wie der Romänische Bauer seinen Kalender macht.

Asociaţiunea, revistă economică literară, apare în Bucurescî la 1 şi 15 a fiă-cărei lunî sub direcţiunea d-lui *Basilie C. Livianu*; administratorŭ: *A. Negriseanu*. Nr. 1 dela 1 Iulie conţine: Scopulŭ revistei. — Associaţiunea. — Despre societăţile de ajutorŭ reciprocŭ. — Societatea funcţionarilorŭ publicî. — Tudora, poveste — Câteva cugetărî.

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 5 Augustŭ st. n. 1886.

Bancnote românescî	Cump.	8.68	Vênd.	8.71
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orî	»	9.97	»	10.—
Lire turcescî	»	11.27	»	11.30
Imperialî	»	10.26	»	10.29
Galbenî	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescî	»	121.1/2	»	122.1/2
Discontulŭ . . .	»	7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

de mare, carî dau agronomului şi grădinarului destulŭ de lucru.

Amentimŭ pe scurtŭ numai pe vermele de piciocî (cartofî), care într'adevĕrŭ îşî are patria în America, dér s'a strecuratŭ şi în Europa şi s'a ivitŭ în unele locurî în modŭ înspăimântătorŭ, încâtŭ chiarŭ guvernulŭ a datŭ agronomilorŭ instrucţiunî spre stêrpirea acestui stricăciosŭ insectŭ şi a împărţitŭ chiarŭ desemnurî şi descrierî despre acestŭ mare făcĕtorŭ de rele. Spre norocire însĕ se pare că elŭ nu voesce sĕ se aşede în Europa pentru durată. Cu multŭ mai vĕrtosŭ, şi mai întemeiată îngrijare a insuflatŭ şi mai insuflă încă cultivatorilorŭ de vii aşa numitulŭ *»păduche de viţă«* (Reblaus, phylloxera vastatrix), care s'a ivitŭ în multe locurî.

Vii întregî trebuiră smulse, arse, şi nimicite din causa acestui stricăciosŭ animalŭ. Până acuma nu s'a aflatŭ încă nicî unŭ mijlocŭ—afară de naftalină — spre a combate aceste periculóse insecte. Chiar afumarea cu puciósă şi gunoirea cu cenuşă rĕmaseră fără efectŭ.

Ivirea în masse a gândacilorŭ (scărăbuşilorŭ) de Maiu (melolontha vulgaris), şi anume a larvelorŭ sale, carî suntŭ cunoscute sub numele de „vermî groşî« (Engerlinge), a făcutŭ adeseorî agriculturii şi grădinăritului pagube simţitóre, fiindcă larvele acestorŭ gândacî strică fórte tare rădăcinele tuturorŭ plantelorŭ de cultură şi rodŭ totŭ. Gândacii de Maiu înşişî rodŭ eră foile ti nere ale pomilorŭ tocmai atuncia, când ele arŭ fi mai de lipsă pentru umbrirea florilorŭ şi a fructelorŭ în întêiulŭ stadiu de desvoltare séu famare.

Este însĕ cu tóte acestea unŭ norocŭ pentru plugarŭ, că mai tóte animalele mănâncă tare bucurosŭ gândacî de Maiu şi larvele acestora, împuţinându-se prin acésta nu numai numĕrulŭ pré mare alŭ lorŭ, ci fiindŭ ei pentru fórte multe paserî unŭ nutrimentŭ fórte plăcutŭ, mai vĕrtosŭ pe timpulŭ acela, când cele mai multe paserî au sĕ îngrijéscă de o numerósă posteritate.

Stricăciose în modŭ eminentŭ pentru plugarŭ dintre patrupede s'au arĕtatŭ în ţinuturile nóstre şórecii de câmpŭ micî (hypudaeus arvalis). Şi cu dreptŭ îi şi urĕsce cu desĕvêrşire fiăcare omŭ, ale căruî ţérine suntŭ bântuite de aceste animale rodĕtóre şi superăciose.

Şórecele de câmpŭ (micŭ) se deosebesce lesne de verii sĕi, de şórecele de pădure (mus silvaticus), care este cu multŭ mai puţinŭ stricăciosŭ, séu de şórecele de casă (mus muscatus) şi de şorecelulŭ (mus minutus) celŭ ştiutŭ alŭ de drăgălaşŭ. Intréga înfăţişare a acestorŭ animale este chiarŭ fórte neplăcută. Corpulŭ nătângŭ şi grosŭ, picioruşele fórte scurte, aşa păntecela, care este de o colóre sură mai deschisă ca spinarea, mai că se atinge de pămêntŭ. Capulŭ grosŭ şi fără formă, cu ochî micî bulbucaţî, urîtŭ, şi urechile cele micî ascunse aprópe de totŭ în pĕrŭ. Fórte neplăcutŭ este la aceste animale chiarŭ şi mirosulŭ celŭ înţăpătosŭ de şórece. După mórte ele se împutŭ (trecŭ în putrediciune) fórte curêndŭ şi rĕspândescŭ numai decâtŭ o putóre nesuferită. Pe lângă tóte aceste calităţî rele suntŭ ele persecutate — spre norocirea omenimii — cu mare înverşunare şi mâncate cu mare poftă de fórte multe alte animale. Când se ivescŭ mulţî şórecî, chiarŭ şi vulpile îi vênéză, şi cu acéstă ocasiune ele se apropiă atâtŭ de tare, încâtŭ nu mai observă precauţiunea, ce le caracteriséză atâtŭ de multŭ. Ba şi unii cânî prindŭ şórecî de câmpŭ şi-i înghitŭ, ceea ce la cânii de vênatŭ nu se póte numi tocmai virtute.

In verî secetóse se înmulţescŭ şórecii de câmpŭ aşa de tare, încâtŭ devinŭ o adevĕrată calamitate pentru ţéră. In unele ţĕrî se plătescŭ chiarŭ preţurî pentru şórecî de câmpŭ ucişî, spesându-se în modulŭ acesta sume considerabile.

Intr'unŭ articulŭ, ce va mai urma, avemŭ de gândŭ a arĕta pe rêndŭ onorabilului cetitorŭ şi pe amicii agronomiei, fiindcă observarea acelora oferă multe părţî interesante, şi fiindcă nu numai plugarulŭ, ci şi orî-care amicŭ alŭ naturei va consacra bucurosŭ câteva óre pentru observarea lumii animalelorŭ

Wilhelm Hausmann.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 4 Augustŭ st. n. 1886.

…de aurŭ 4%	107 80
…a de hârtiă 5%	95.—
…prumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120 —
Bonurĭ rurale ungare	105.30
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C5.10
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105 30
Bonurĭ croato-slavone	105.25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	126.—
Renta de hârtiă austriacă	85.50
Renta de arg. austr.	86 30
Renta de aurŭ austr.	122 20
Losurile din 1860	142 20
Acțiunile băncei austro-ungare	870 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.40
Act. băncei de creditŭ austr.	284.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.01
Mărcĭ 100 imp. germ.	61 58
Londra 10 Livres sterlinge	126.10

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 22 Iulie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$93^1/_4$	94—
Renta rom. amort. (5%)	$97^1/_2$	98—
» convert. (6%)	$88^1/_2$	89—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	33—	$33^1/_4$
Credit fonc. rural (7%)	103—	$103^1/_2$
» „ „ (5%)	$87^1/_4$	88—
» » urban (7%)	$100^1/_4$	101—
» » » (6%)	$91^1/_2$	92—
» » » (5%)	83—	$83^1/_4$
Banca națională a României 500 Lei	1010	1020
Ac. de asig. Dacia-Rom.	265	270
« » » Națională	210	220
Aurŭ contra bilete de bancă	13.—	14.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâsia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 și 15 ale fiecărei lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

PREȚULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	7.45	—
Predealŭ	—	9.32	12.50	—
	—		1.09	—
Timișŭ	—	9.56	1.40	—
Brașovŭ	—	10 20	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Hașfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighișóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediașŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blașiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiușŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1 04	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3.05	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Clușiu	5.56	—	5 35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeșdu	6.37	—	—	8.34
Ghirhêu	6.53	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbêu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	10.01	10.28	5.05	6.43	—
	10.26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriș	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1.36	—	—	9.31	—
	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiușŭ	3.01	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	—
Blașŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copșa mică	5.05	—	—	12.36	—
Mediașŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	—	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Brașovŭ	1.09	—	—	7.14	1.09
	1.55	5.45	—	—	1.50
Timișŭ	2.53	6.22	—	—	2.48
Predealŭ	3.28	6.47	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	9.35	11.45	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4.53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.34	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	.6.33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) **Petroșenĭ**

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Hațegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Banița	—	3.35	6.07
Petroșenĭ	—	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9.33	—
Banița	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Hațegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1.35	—

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.